

2. tertial 2017

Økonomistatus for Kvam herad per 2. tertial 2017

Kommunelova §47 omhandlar årsbudsjettet si binding for underordna organ i 1. ledd.

2. ledd seier at dersom det skjer endringar i løpet av budsjettåret som kan få påverknad for dei inntekter og utgifter som årsbudsjettet byggjer på, skal administrasjonssjefen gje melding til heradsstyret.

3. ledd seier at dersom heradsstyret får ei slik melding, skal det føreta nødvendige endringar i budsjettet. Det same gjeld når heradsstyret på annan måte vert kjend med forhold som kan medføre vesentleg svikt i inntektene eller vesentleg auke i utgiftene i høve budsjettet.

Innhald

1	Endringar i driftsbudsjett	3
1.1	Risikovurdering av driftsbudsjett	4
2	Endringar i investeringsbudsjett	8
3	Balansevurderingar	9
4	Søknadar om støtte	10
5	Politiske vedtekne budsjettjusteringar i perioden januar - august.....	10
6	Økonomisk hovudoversikt - drift.....	11
7	Skjema 1A.....	13
8	Skjema 1B.....	14
8.1	Fordeling per Kostra-tema, ekskl. sosiale kostnader og avskrivning	14
8.2	Fordeling per Kostra-tema, sosiale kostnader og avskrivning	15
9	Økonomisk hovudoversikt - investering	16
10	Skjema 2A.....	18
11	Skjema 2B.....	18
11.1	Investeringar utan prosjekt.....	18
11.2	Nye investeringsprosjekt	18
11.3	Aktive investeringsprosjekt.....	19
11.4	Aktive skule- og barnehageprosjekt	19
11.5	Aktive VA-prosjekt	20
12	Statuskommentar til budsjettvedtak, HST-108/16	21
13	Vedlegg.....	27

1 Endringar i driftsbudsjett

Etter ei nedjustering av dei statlege inntektene i 1. tertial, kan kommunen justera opp inntektene på kraftsal, utbytte og tilskot i 2. tertial. Totalt er netto driftsresultat auka med 5,8 mnok til 9,7 mnok.

På grunn av høgare kraftprisar enn budsjettert, er netto overskot frå heimfallskraft auka med 1,6 mnok og konsesjonskraft med 3,8 mnok. Heradsstyret har tidlegare vedteke at forbetring i netto resultat av kraftsal utover budsjettert, skal setjast av på eige disposisjonsfond som buffer for drifta. Avsetning til kraftfond er difor på 5,4 mnok i tertialen. Kraftinntektene kan auka ytterlegare i 3. tertial dersom prisnivået held seg.

Kvam herad eig 100 % av Kvam kraftverk AS, som hadde eit betre resultat enn forventa i 2016, og kommunen fekk 1 mnok meir i utbytte enn budsjettert før 2. tertial.

I tertialen er budsjettet og regulert for fleire tilskotssøknader som kommunen har fått tilsagn på, som akuttmedisinsk forskning, kompetanse og innovasjon, rekruttering fastlege, styrking av habilitering og ulike IMDI-tilskot. Dei fleste av tilskota har tilsvarande auke i utgifter, og gjev lite netto utslag på netto driftsresultat.

Ein del av innsparingstiltaka er gjennomført og justert i tertialen. Det er ikkje meldt om større utfordringar, men marginane er knappe og det er ei rekkje utfordringar som kan forverra resultatet, sjå risikovurdering.

1.1 Risikovurdering av driftsbudsjett

I samband med budsjettet for 2017, vart det laga ei risikovurdering for 2017. I tabellen nedanfor ligg vurdering som vart gjort i kolonna «BUD», og ei ny vurdering er gjort etter 1. tertial (1T17) og no 2. tertial.

	BUD	1T17	2T17	2T17	2T17	
Føresetnader og risiko for vesentleg meirforbruk utover rammer i budsjettåret	Risiko-nivå (0-9)	Risiko-nivå (0-9)	Sannsyn (0-3)	Konsekvens (0-3)	Risiko-nivå (0-9)	Kommentar 2. tertial
Prisnivå brukarbetalingar/ salsinntekter <ul style="list-style-type: none"> - Statlege satsar på barnehageplass og HO-tenester - Fastsett husleigeauke, 4 % frå 1.5. (konsumprisindeks august - august) - Satsar sjølvfinansierande tenester er fastsett v/bruk av sjølvkostprogram - Sal konsesjonskraft basert på prognose frå kraftmeklar (CA 214 kr /Mwh) 	2	1	1	1	1	Nivået på kraft er oppjustert i 2. tertial på grunn av inngåtte fastpriskontraktar på konsesjonskraft. Nivået på byggjesaksinntektene kan verta lågare enn budsjettert.
Etterspurnad brukarbetalingar/ salsinntekter <ul style="list-style-type: none"> - Som regel stor etterspurnad etter alle kommunale tenester – heller avgrensa av kapasitet og regelverk enn underforbruk 	2	1	1	1	1	Ingen endring i 2. tertial
Refusjonsinntekter <ul style="list-style-type: none"> - Inntektene er som regel forsiktig budsjettert. Det vil seia at dei fyrst vert lagt inn i budsjettet når dei er tildelt. Endringar i inntekta medfører som regel nokolunde tilsvarende endring i utgifter som mva.kompensasjon 	4	4	2	1	2	Kommunen har fått tilsagn på fleire tilskotssøknader, og inntektene er oppjustert i 2. tertial.
Rammetilskot <ul style="list-style-type: none"> - Kommunen nyttar KS sin prognosemodell - Endring etter Stortinget si handsaming - Endring etter folketal 	6	2	1	2	2	Justert i 1. tertial for budsjettforlik og revidert nasjonalbudsjett (RNB). Kan framleis koma endringar i inntektsutjamning.

	BUD	1T17	2T17	2T17	2T17	
Føresetnader og risiko for vesentleg meirforbruk utover rammer i budsjettåret	Risiko-nivå (0-9)	Risiko-nivå (0-9)	Sannsyn (0-3)	Konsekvens (0-3)	Risiko-nivå (0-9)	Kommentar 2. tertial
Andre statlege overføringar - Sal heimfallskraft basert på prognose frå kraftmeklar (ca. 214 kr/Mwh)	6	2	1	1	1	Nivået på kraft er oppjustert i 2. tertial på grunn av høgare prisar. Nivået resten av året vert sannsynlegvis høgare enn budsjettet.
Andre statlege overføringar - Vertskommunetilskot - Tilskot flyktningar – mottak fleire/færre	4	4	2	1	2	Tilskot flyktningar er oppjustert i 2. tertial, men vert sannsynlegvis noko høgare enn justert budsjett. Det medfører sannsynlegvis auka utgifter.
Andre overføringar	4	4	1	2	2	Nedjustert i 2. tertial for mindre spelemidlar.
Skatt på inntekt og formue - Kommunen nyttar KS sin prognosemodell med vekst på 2,3 % - Endring etter Stortinget si handsaming - Endring i skatteinngang i løpet av året	9	4	2	2	4	Ingen endring i 2. tertial, etter nedjustering i 1. tertial til 212,8 mnok. Inntektene kan verta lågare, då dei per august var 1,2 mnok under fjoråret, som enda med 212,7 mnok.
Eigedomsskatt - Brukt 7 promille på verk og bruk - Brukt 4 promille på bustader og hytter - Grunnlag kraftverk klart (red. E-skatt med 1,7 mnok). Kan koma ytterlegare nedgang	4	2	3	2	6	Det har kome ein høgsterettsom som kan redusera E-skattegrunnlag for kraftverk. Statnett har klagt, men klagen er ikkje handsama.
Konsesjonsavgift - Fastsett for 5 år om gangen, indeksregulering	1	1	1	1	1	Ikkje større endringar frå år til år, jamn vekst.

	BUD	1T17	2T17	2T17	2T17	
Føresetnader og risiko for vesentleg meirforbruk utover rammer i budsjettåret	Risiko-nivå (0-9)	Risiko-nivå (0-9)	Sannsyn (0-3)	Konsekvens (0-3)	Risiko-nivå (0-9)	Kommentar 2. tertial
Lønsutgifter <ul style="list-style-type: none"> - Lagt inn lønsvekst på 2,7 % - Hovudforhandlingar med verknad frå 1.8.17 - Gjennomføra innsparingskrav 	6	4	2	2	4	Sentralt lønsoppgjer og lokal lønspott lågare enn budsjettert, og ein del innsparingskrav er gjennomført. Men høgare aktivitetsnivå og forbruk av vikarar/overtid, gjer at risikonivå vert oppretthalde.
Sosiale utgifter <ul style="list-style-type: none"> - Pensjon er i tråd med prognosar frå KLP og SPK (sjå eigen omtale) - Arbeidsgjevaravgift avheng av lønsutgifter og pensjonsstorleik 	6	4	1	2	2	Prognosane i 2. tertial er nedjustert, og det skal ikkje koma større endringar.
Kjøp av varer/tenester <ul style="list-style-type: none"> - I statsbudsjettet ligg det inne ein prisvekst på 2,2 % - Utgiftene vert ikkje auka med ein generell vekst, men vert vurdert konkret i høve avtalar og liknande. 	4	4	1	2	2	Utgiftene er oppjustert i 2. tertial for tiltak som kommunen har fått tilskot til. Kan framleis koma enkeltsaker som medfører auke.
Overføringar <ul style="list-style-type: none"> - Mva-kompensasjonsutgifter er lik inntektene 1-1 	1	1	1	1	1	Evt. endring gjev tilsvarande endring i utgifter.
Overføringar <ul style="list-style-type: none"> - Kjøp konsesjons- og heimfallskraft skjer til prisar som vet fastsett i januar, med unntak av energiledd 	4	3	1	2	2	Budsjett er auka for auka skatt på kraft (netto auka inntekt) og auka utgifter til sosial hjelp
Renteinntekter <ul style="list-style-type: none"> - Avkastning på obligasjonar basert på erfaring og inkl. krav til ytterlegare avkastning 	4	4	2	1	2	Budsjettinntektene kan vera litt høge, men ikkje justert i 2. tertial.
Utbytte <ul style="list-style-type: none"> - Nivå frå Kvam kraftverk AS fastsett - Nivå frå BKK AS signalisert 	2	1	0	1	0	Motteke 0,5 mnok meir i utbytte frå BKK og 1 mnok meir frå KK
Renteutgifter <ul style="list-style-type: none"> - Det er brukt rentenivå på eksisterande låneavtalar - Nye lån budsjettert med 2 % 	6	3	1	2	2	Gjort rentebindingar under budsjettert nivå og lånt mindre.
Avdragsutgifter <ul style="list-style-type: none"> - Minstefrådrag på 3,5 % av lånesaldo 	3	2	1	1	1	Gjeldsopptak vert sannsynlegvis lågare enn budsjettert

	BUD	1T17	2T17	2T17	2T17	
Føresetnader og risiko for vesentleg meirforbruk utover rammer i budsjettåret	Risiko-nivå (0-9)	Risiko-nivå (0-9)	Sannsyn (0-3)	Konsekvens (0-3)	Risiko-nivå (0-9)	Kommentar 2. tertial
Budsjetteringsfeil	4	2	1	1	1	Det er ikkje avdekkja noko i 2. tertial.
Innsparingstiltak - Gjennomføra tiltak	4	4	1	3	3	Nedbemanningsprosess og ein del andre innsparingskrav er fordelt og gjennomført, men det står arbeid att, og marginane i drifta er redusert slik at konsekvensane ved manglande tiltak vert større.
Enkeltsaker	4	4	1	2	2	Ingen større saker så langt i 2017, og sannsynet er justert ned.
Beredskapssituasjonar	3	3	1	3	3	Sannsynet er lite, men konsekvensane kan verta store, og risikonivået vert oppretthalde.

2 Endringar i investeringsbudsjett

Det meste av investeringsbudsjettet gjeld spesifikke investeringsprosjekt. Det kan verta relativt store endringar i årsbudsjettet på grunn av endringar i tidspunkta for gjennomføring av prosjekta.

Utanom investeringsprosjekt, ligg kjøp og sal av eigedomar, aksjar, formidling av Husbanklån, utlån av egne midlar og eigenkapitalinnskot til KLP i investeringsbudsjettet.

Nye investeringsprosjekt skal i størst mogeleg grad handsamant i budsjett/økonomiplan. Hastesaker vert handsama i tertial, eller som enkeltsak ved heilt spesielle høve. Det same gjeld for utviding av projektrammer.

Nye investeringsprosjekt i tertialen:

P60177 – Aktivitetspark Vikøyevjo er lagt inn med 0,3 mnok i tertialen, finainsert med gåvemidlar til Vikøy grendautval som vert vidaresendt til kommunen, og mva.kompensasjonssinntekt.

P62177 – Vegutbetring/trafikksikringstiltak trygge skulevegar – Kvam herad har fått 3,5 mnok i tilskot frå fylket til å utbetra veg og fortau frå Gartveitvegen i Øystese og opp til krysset mot Soldal i løpet av året. Prosjektet er oppretta med 3,5 mnok ekskl. mva., finansiert med tilskot på tilsvarande sum og 0,9 mnok i mva.kompensasjon.

P62178 – Rokabrekka trygdebustader er lagt inn med 0,2 mnok ekskl. mva. til oppgradering av gangveg til Rokabrekka trygdebustader. Prosjektet inneber kablar i gangvegen og handlist i betong og stål. Prosjektet vert finansiert med 0,2 mnok i lån og 0,1 mnok i mva.kompensasjon.

Rammeutviding i tertialen:

P61151 – Kryss Tolo – Buspareklubben – er utvida med 4,4 mnok til 6 mnok ekskl. mva. Etter at kommunen kjøpte del av området, så vil omfang og kommunen sin del av vegkostnaden verta større. Verken prosjektering eller kostnadsfordeling er klar, så projektramma er usikker. Inntil vidare er prosjektet finansiert med lån. Tilskot frå andre utbyggjarar vil koma til fråtrekk i lånesum.

Andre endringar:

P60170 – VA Tangerås kryss ved barnehage – Prosjektet vart oppretta i 1. tertial med ei ramma på 2,5 mnok til oppgradering av vass- og avlaupsanlegg i samband med ny barnehage. Ved gjennomgang av kva som låg i P91141 – Barnehage Strandebarm, finn ein av 0,6 mnok ekskl. mva i dette prosjektet er rettare å føra på P60170, og dette er korrigert i 2. tertial. Totalt er det såleis ikkje ei rammeutviding, men P60170 vert auka med 0,6 mnok ekskl. mva til 3,1 mnok, og P91141 redusert tilsvarande. Sidan P60170 er eit VA-prosjekt med mva.frådrag, går mva.kompensasjon på 0,1 mnok ut, og 0,6 mnok vert dekkja med sjølvfinansierande lån.

Utviding av ramma til P61111 – Renseanlegg vart vedteken i 1. tertial, men justert i 2. tertial. Prosjektet kjem til å verta justert i tid i samband med budsjettarbeidet/3. tertial.

P90131 – Ålvik skule er redusert med 6,6 mnok + 1,65 mnok.

Kommunar som har KLP som pensjonsleverandør, må betala inn eit årleg eigenkapitalinnskot. I 2017 er dette på 2,6 mnok, 0,8 mnok høgare enn budsjettet. Summen er justert i 2. tertial, og finansiert med ubunde kapitalfond.

Kommunen har motteke 0,2 mnok i Husbank-tilskot til tidlegare kjøp av utlegebustad. Midlane er foreslått sett av på bustadfeltfond i tertialen.

3 Balansevurderingar

Kommunen forvalta eigedelar for om lag 2,6 milliardar (mrd) per 31.12.16, der om lag 1,3 mrd var faste eigedomar, anlegg og utstyr. Dei største postane var føremålsbygg som sjukeheimar, omsorgsbustader, skular og barnehagar. Kommunen har omstrukturert og seld fleire bygg seinare år. I 2017 er Steinsdalen skule og Soltorp seld. Skulen vart seld for 0,7 mnok, som er lågare enn balanseverdien, og Soltorp som er nedskriven, vart seld for 2,8 mnok. Skulen i Ålvik er riven i år, og må nedskrivast til 0 (bokført verdi ca 1,2 mnok).

Pensjonsmidlane er den nest største posten (0,8 mrd) og deretter obligasjonar på 0,2 mrd. I tillegg har kommunen eit premieavvik¹ på 84 mnok. Pensjonsmidlane vert forvalta av pensjonsleverandøren KLP og Statens pensjonskasse (SPK) og obligasjonane av Bergen Capital Management. Kommunen sine aksjar/andelar var per 31.12.16 verdsett til 81 mnok, og er klassifisert som anleggsmiddel då midlane er plassert i selskap som kommunen har ei næringspolitisk eller samfunnsmessig motivasjon for å engasjera seg i. Dei største postane er i Kvam kraftverk AS (10), BKK AS (50,6) og eigenkapitalinnskot i KLP (18,5). Postane ligg inne til kjøpsverdi, men i samband med årsskiftet skal kommunen vurdere om verdien skal nedskrivast. Det er ikkje høve til å skriva opp anleggsmiddel til marknadsverdi. Etter fleire nedskrivingar i 2015, ser ikkje rådmannen at det er sannynleg med andre, større nedskrivingar i 2017. Sandvenhagen Næringsbygg AS gjekk konkurs våren 2017, men var allereie avskrive i balansen per 31.12.16.

Vidare utlån av Husbanklån (startlån) til private låntakarar var per 31.12.2016 på 52 mnok. Kundekrav og kortsiktige krav på 50 mnok. Nokre av desse krava går tapt i løpet av året, og det er sett av eit estimert tap på krav i rekneskapen.

På motsatt sida i balansen utgjer langsiktig gjeld 2 mrd, der 1 mrd er kalkulert pensjonsforplikting. Eigenkapitalen til kommunen har fondsmidlar på 0,2 mrd og på kapitalkonto² 0,3 mrd. Anna kortsiktig gjeld er på 0,1 mrd.

¹ Premieavviket er differansen mellom netto pensjonskostnad og innbetalt premie.

² Kapitalkontoen har ein heilt spesiell funksjon i kommunerekneskapen. Saldoen viser i hovudsak kommunen sin samla eigenfinansiering av anleggsmidlar.

4 Søknadar om støtte

Kvam herad mottok jamleg søknader om støtte. Søknader vert generelt vist til politisk handsaming i samband med budsjett/økonomiplan, og ikkje handsama i tertialar eller i enkeltsaker. Dette fordi søknader om støtte stort sett går av kommunen sine ordinære driftsmidlar, og ved handsaming av enkeltsaker får ein ikkje eit heilheitleg bilete av politisk prioritering av driftsmidlane til kommunen. Slik den økonomiske stoda til kommunen er, vil tilskot til eksterne aktørar medføra ytterlegare krav til innsparingar i årsverk i drifta.

Søknader til ordinære støtte- og tilskotsordningar vert handsama for seg, innanfor eigne retningslinjer og budsjetttrammer.

I 1. tertial vart søknad om å oppretthalda forskottering av 1 mnok av spelemidlar til skytebane i Vangdalsåsen innvilga, og 0,3 mnok ekskl. mva. vart sett av i prosjekt til tiltak i Steinsdalen. I 2. tertial har det kome søknad frå Skytterlaga i Kvam, Kvam Pistolklubb, Øystese jeger- og fiskarlag og Hardanger sportsskyttarklubb om å få behalda mva-refusjon knytt til grunnarbeid for enkeltanlegga i Vangdalsåsen. Som del av budsjettvedtaket for 2015 (HST-110/14) vedtok Kvam heradsstyre følgjande:

Skytebane Vangdalsåsen:

Kvam heradsstyre vedtek å utvida ramma med kr. 3 mill. til totalt kr. 13 mill. på prosjekt P70131 Skytebane Vangdalsåsen. Midlane vert tildelt på følgjande vilkår:

- Kr. 1,2 mill. er risikoavsetning i prosjektet. Evt. ubrukt avsetning kjem til frådrag på løyvinga.
- Skytebanenemnda skal søkja om meirverdiavgiftskompensasjon for opparbeiding av felles infrastruktur og grunnarbeid.
- Evt. mva. kompensasjon kjem til frådrag på løyvinga.

Den ekstra løyvinga vert finansiert med Bustadfeltfond, konto 25360003.

Prosjektet kom på om lag 12,7 mnok og kommunen fekk tilbakeført ca. 0,35 mnok. Skytterlaga byrjar no å få mva.kompensasjon på prosjekta. Etter HST-110/14 skal inntektene overførast til Kvam herad, og setjast av på Bustadfeltfondet som kommunen brukte til å finansiera prosjektet med. Sal av eigedomar i Tolomarka skal og setjast av på dette fondet. Så langt er det berre inngått ein opsjonsavtale, og det er lite sannsynleg at eigedomssala vert så høge at dei dekkjer fondsbruken. Ei imøtecoming av søknaden vil føra til at bustadfeltfondet ikkje vert bygd opp att, og at kommunen får mindre fondsmidlar til investeringar. Kommunen må såleis rekna med at prosjektet ikkje vert sjølvfinansierande. Det ligg førebels ikkje inne kompensasjon frå skytterlaga i gjeldande økonomiplan, men mva. inntektene hadde vore gode å ha til finansiering av nye prosjekt. Rådmannen foreslår likevel å gjera om vedtaket og å innfri søknaden om å få behalda inntektene sjølve, då midlane skal brukast til avvikling og sanering av eksisterande anlegg og søkjarane har lagt ned ein formidabel dugnadsinnsats så langt og har høg eigenkapital i prosjektet.

5 Politiske vedtekne budsjettjusteringar i perioden januar - august

Tabellen under viser vedtak med økonomiske konsekvensar som er gjort av Kvam heradsstyre og formannskapet i perioden januar - august. Vedtaka er innarbeidd i tertialen.

Møte dato	Saksnr.	Sakstittel	Vedtak i kr	Finansiering
21.02.2016	HST-008/17	Kjøp av aksjar i Næringshagen i Hardanger	50.000	Konto 2530002 – Uttak EK Kvam Kraftverk. Innarbeidd i 1. tertialrapport.

6 Økonomisk hovudoversikt - drift

Økonomisk hovudoversikt – driftsbudsjett, endringer i tertial. Tal i 1.000

DRIFTSINNTEKTER		Rek 2017, Aug	Opph.bud 2017	Budsjett 2017 etter 2. tertial	Forbruk h.i.å %	Endring i 2. tertial
LN01	Brukarbetalingar	16 098	25 615	25 615	62,8 %	0
LN02	Andre sals- og leigeinntekter	41 122	65 091	74 685	55,1 %	3 800
LN03	Overføringar med krav til motyting	48 115	78 646	81 216	59,2 %	1 749
LN04	Rammetilskot frå staten	195 154	278 874	277 972	70,2 %	0
LN05	Andre statlege overføringar	37 778	52 736	62 608	60,3 %	9 872
LN06	Andre overføringar	2 374	6 380	5 650	42,0 %	-670
LN07	Skatt på inntekt og formue	127 872	216 327	212 778	60,1 %	0
LN08	Eigedomsskatt	20 907	41 300	41 300	50,6 %	0
LN09	Andre direkte og indirekte skattar	96	4 062	4 062	2,4 %	0
LN10	Sum driftsinntekter	B	489 516	785 886	62,3 %	14 750
DRIFTSUTGIFTER		Rek 2017, Aug	Opph.bud 2017	Budsjett 2017 etter 2. tertial	Forbruk h.i.å %	Endring i 2. tertial
LN11	Lønsutgifter	263 916	405 372	410 594	64,3 %	3 712
LN12	Sosiale utgifter	80 064	110 549	110 064	72,7 %	163
LN13	Kjøp av varer og tenester som inngår i kommunal tenesteproduksjon	52 166	93 506	96 579	54,0 %	1 315
LN14	Kjøp av tenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	29 529	43 990	44 990	65,6 %	400
LN15	Overføringar	48 527	72 200	78 970	61,4 %	4 664
LN16	Avskrivningar	0	39 984	39 984	0,0 %	0
LN17	Fordelte utgifter	-321	-2 996	-3 315	9,7 %	-319
LN18	Sum driftsutgifter	C	473 881	777 866	60,9 %	9 936
LN19	BRUTTO DRIFTSRESULTAT	D=B-C	15 635	8 020	195,0 %	4 814
EKSTERNE FINANSTRANSAKSJONER		Rek 2017, Aug	Opph.bud 2017	Budsjett 2017 etter 2. tertial	Forbruk h.i.å %	Endring i 2. tertial
LN20	Renteinntekter, utbytte og eigaruttak	13 746	15 904	17 404	79,0 %	1 001
LN21	Gevinst finansielle instrumenter	0	200	200	0,0 %	0
LN23	Sum eksterne finansinntekter	E	13 746	17 604	78,1 %	1 001
LN24	Renteutgifter, provisjon og andre finansutgifter	14 304	21 561	21 561	66,3 %	0
LN25	Tap finansielle instrumenter	39	200	200	19,5 %	0
LN26	Avdragsutgifter	664	34 120	34 120	1,9 %	0
LN28	Sum eksterne finansutgifter	F	15 007	55 881	26,9 %	0
LN29	Resultat eksterne finansieringstransaksjoner	G=E-F	-1 261	-38 277	3,3 %	1 001
LN30	Motpost avskrivningar	0	39 984	39 984	0,0 %	0
LN31	NETTO DRIFTSRESULTAT	I	14 374	9 727	147,8 %	5 815
AVSETNINGAR		Rek 2017, Aug	Opph.bud 2017	Budsjett 2017 etter 2. tertial	Forbruk h.i.å %	Endring i 2. tertial
LN33	Bruk av disposisjonsfond	0	1 530	4 078	0,0 %	0
LN34	Bruk av bundne fond	1 190	15 062	10 133	11,7 %	-245
LN35	Sum bruk av avsetningar	J	1 190	14 211	8,4 %	-245
LN36	Overført til investeringsrekneskapet	0	200	200	0,0 %	0
LN38	Avsetningar disposisjonsfond	0	16 905	17 289	0,0 %	5 340
LN39	Avsetningar til bundne driftsfond	288	6 119	6 449	4,5 %	230
LN40	Sum avsetningar	K	288	23 938	1,2 %	5 570
LN41	Regnskapsmessig meirforbruk/mindreforbruk	L=I+J-K	15 276	0	0	0

Kommentar til tabell (tal i 1.000 i tabell):

Sum driftsinntekter er auka med 14,8 mnok i tertialen

LN02 – Inntektene har auka med 3,8 mnok. Sal av konsesjonskraft er auka med 4 mnok, medan sal av IT-tenester i bustad er redusert med 0,2 mnok (tilsvarande reduksjon i IT-utgift på LN13)

LN03 – Refusjonsinntekter er auka med 1,7 mnok. Kommunen har fått fleire tilskot til å auka kompetansen innan PLO-tenester (1,3), rekruttering fastlege (0,3), akuttmedisinsk forskning (0,3) og kommunepsykolog (0,1). Inntekt dialyse auka med 0,1 mnok og ressurskrevjande brukarar med 0,3. Det er og ein auke i tilskot frå IMDI til landbruksprosjekt (0,1) og tidleg innsats 1-4. trinn er auka med 0,9 mnok. Kommunen får og 0,1 mnok til drift av uteområdet til Kabuso.

Tilskotet til ruskonsulent er redusert med 0,1 og tilskotet til einslege mindreårige flyktningar med 1,7 mnok.

LN04 – Ingen endringar.

LN05 – Andre statlege overføringar er auka med 9,9 mnok, der tilskot frå IMDI aukar med 5,7 mnok og sal heimfallskraft med 4,2 mnok.

LN06 – Andre overføringar er redusert med 0,7 mnok. Spelemidlar ser ut til å verta 0,9 mnok lågare enn budsjettert medan kommunen mottok 0,2 mnok frå private utbyggjarar til offentlege parkeringsplassar.

LN07 – Ingen endringar.

LN08 – Ingen endringar.

LN09 – Ingen endringar.

Sum driftsutgifter aukar med 9,9 mnok i tertialen

LN11 – Lønsutgiftene viser ein netto auke på 3,7 mnok.

0,7 mnok av auken gjeld auka lønsutgifter til tidleg innsats 1.-4. trinn og 0,3 mnok til IMDI-tiltak.

Lønsutgifter til arbeid med ressurskrevjande brukarar er auka tilsvarende som tilskotet (0,3).

0,8 mnok er auka for å gjennomføra kompetansetiltak som kommunen har fått støtte til (ref LN03)

Fosterheimsgodtgjersle er auka med 0,7 mnok. I tillegg gjeld om lag 1 mnok omfordeling av innsparingskrav frå løn til andre tiltak.

LN12 - Sosiale utgifter er auka med 0,2 mnok i arbeidsgjevaravgift etter korreksjonar i løn.

LN13 – Kjøpet har auka med 1,3 mnok. 1,1 mnok av auken er til kompetansehevande tiltak, som kommunen har fått tilskot til (LN03) og 0,3 mnok til utgiftsdekning i fosterheim. IKT-utgifter er redusert med 0,2 mnok.

LN14 – Kjøp av private er auka med 0,4 mnok i kjøp av tenester frå fylkeskommunen til einslege mindreårige flyktningar.

LN15 – Auken på 4,7 mnok skuldast høgare skatt på kraftinntekter til staten (2,5 mnok), auka sosiale utgifter på 1,5 mnok til flyktningar, 0,4 mnok i hjelpetiltak i barnevernet og 0,2 mnok i høgare kraftprisar.

LN16 – Ingen endringar.

LN17 – Reduksjonen på 0,3 mnok gjeld intern overføring av midlar til introduksjonsskule.

Eksterne finanstransaksjoner er auka med 1 mnok.

Utbytte frå KK er auka med 1 mnok.

Netto driftsresultat etter 2. tertial er 5,8 mnok betre enn i 1. tertial

Fondsdisponeringar

Bruk av bundne fondsmidlar er redusert med 0,2 mnok. Det er foreslått å auka avsetning til kraftfond (disposisjonsfond) med 5,3 mnok, og 0,2 mnok til bundne fond for parkeringsplassar.

7 Skjema 1A

Tabellen under viser inntektene og fondsdisponeringane til kommunen, som vert fordelt på dei ulike rammeområde (Kostra-tema) i skjema 1B. Tal i 1.000. Budsjettendringane er kommentert under «Økonomisk hovudoversikt – drift».

Inntekter og fondsdisponeringar (i 1.000 kr)	Rekneskap, hittil i år	Budsjett, opphavleg	Budsjett, justert 2T17	Forbruk i %, hittil i år	Budsjettendring
1. Skatt på inntekt og formue	127 872	216 327	212 778	60,1%	0
2. Ordinært rammetilskot	195 154	278 874	277 972	70,2%	0
3. Skatt på eigedom	20 907	41 300	41 300	50,6%	0
4. Andre direkte eller indirekte skatter	96	4 062	4 062	2,4%	0
5. Andre generelle statstilskot	37 778	52 736	62 608	60,3%	9 872
6. Sum frie disponible inntekter	381 807	593 299	598 720		9 872
7. Renteinntekter og utbytte	13 746	15 904	17 404	79,0%	1 001
8. Gevinst finansielle instrumenter	0	200	200	0,0%	0
9. Renteutgifter, provisjon og andre finansutgifter	14 304	21 561	21 561	66,3%	0
10. Tap finansielle instrumenter	39	200	200	19,4%	0
11. Avdrag lån	664	34 120	34 120	1,9%	0
12. Netto finansinntekter / -utgifter	-1 261	-39 777	-38 277	3,3%	1 001
13. Til dekning av tidlegare underskot	0	0	0	#DIV/o!	0
14. Til ubundne avsetningar	0	16 905	17 290	0,0%	5 340
15. Til bundne avsetningar	288	6 119	6 449	4,5%	230
16. Bruk av tidlegare overskot	0	0	0	#DIV/o!	0
17. Bruk av ubundne avsetningar	0	1 530	4 078	0,0%	0
18. Bruk av bundne avsetningar	1 190	15 062	10 133	11,7%	-245
19. Netto avsetningar	902	-6 432	-9 528	-9,5%	-5 816
20. Overført til investeringsrekneskapet	0	200	200	0,0%	0
21. Til fordeling	381 448	546 890	550 716	69,3%	5 057
22. Sum fordelt (skjema 1B)		546 890	550 716		5 057
23. Rekneskapsmessig meirforbruk(+)/mindreforbruk(-)	381 448	0	0		0

8 Skjema 1B

Tabellane under viser korleis midlane frå skjema 1A er fordelt på Kostratema for Kvam herad. Normalforbruket per 1. tertial er 36,8% på fastløn og 33,3% for jamne utgifter, og 63,2 % på fastløn og 66,7 % for jamne utgifter i 2. tertial. På grunn av at dei store utgiftene og inntektene ikkje kjem jamleg gjennom året, vil forbruksprosenten ofte avvika frå normalforbruket. Sosiale utgifter og avskrivning vert presentert i eigen tabell, då dei som regel fordeler seg på dei fleste rammeområde, og ikkje er noko dei budsjettansvarlege påverkar direkte. Tal i 1.000.

8.1 Fordeling per Kostra-tema, eksl. sosiale kostnader og avskrivning

	Regnskap, hittil i år	Budsjett, opphavleg	Budsjett, justert 2T	Forbruk i %, hittil i år	Budsjett- endring
ALLE	286 108	436 341	440 652	65	4 894
Finans og fellespostar	14 239	-6 540	135	10 533	563
Styring og kontrollverksemd	2 377	4 733	4 745	50	12
Administrasjon	18 657	28 991	27 678	67	-231
Barnehagar	27 942	49 119	50 862	55	1 175
Grunnskuleopplæring	61 270	102 779	102 104	60	-1 264
Kommunehelse	14 420	24 676	24 889	58	0
Pleie og omsorg	97 073	130 691	127 329	76	-5
Sosialteneste	21 011	30 041	31 465	67	1 424
Barnevern	8 771	15 130	18 379	48	3 785
Vatn og avlaup, avfall og renovasjon	-3 895	-6 042	-10 810	36	0
Plansak, byggesak, oppmåling, kulturminner, natur og nærmiljø	3 241	9 042	8 320	39	-440
Kultur	10 487	18 272	21 002	50	1 000
Kyrkja	3 722	5 622	5 622	66	0
Samferdsel	3 155	7 636	7 706	41	0
Bustad	-8 086	-10 112	-9 952	81	0
Kommunal næringsforvaltning og konsesjonskraft	5 385	19 980	18 790	29	-1 190
Brann- og ulykkesvern	5 404	7 821	7 886	69	65
Tenester utanfor ordinært kommunalt ansvarsområde	932	4 501	4 501	21	0

Finans og fellespostar er auka med 0,3 mnok til introduksjonsskule og 0,2 mnok i omfordeling innsparingskrav.

Styring og kontrollverksemd er endra for fordeling av lønspott.

Administrasjon er redusert med 0,2 mnok for fordeling av lønspott.

Barnehagar er auka med 1,2 mnok i omfordeling av innsparingskrav.

Grunnskuleopplæring er redusert med 1,3 mnok der 0,3 mnok gjeld introduksjonsskule, 0,2 mnok netto til tidleg innsats 1.-4. trinn, 1,2 mnok i IMDI-tilskot og 0,4 mnok i auke til omfordeling av innsparingskrav.

Kommunehelse ingen netto endring.

Pleie og omsorg ingen større netto endringar.

Sosialteneste er auka med 1,4 mnok for endra IMDI-tilskot.

Barnevern er auka med 3,8 mnok for endring i IMDI-tilskot.

VAR ingen større endringar.

Plan m.m. er redusert med 0,4 mnok for 0,2 mnok i inntekt for parkeringsplassar, 0,1 mnok i avslutning av P71095 og 0,1 mnok i inntekter frå Kabuso.

Kultur er auka med 1 mnok netto i spelemidlar.

Samferdsel ingen større endringar.

Bustad ingen større endringar.

Kommunal næringsforvaltning og konsesjonskraft er redusert med 1,2 mnok netto.

Brann – og ulykkesvern er auka med 0,1 mnok netto til kurs.

8.2 Fordeling per Kostra-tema, sosiale kostnader og avskriving

	Regnskap, hittil i år	Budsjett, opphavleg	Budsjett, justert	Forbruk i %, hittil i år	Budsjett- ending
ALLE	80 064	110 549	110 064	73	164
Finans og fellespostar	4 944	-6 465	-3 680	-134	0
Styring og kontrollverksemd	269	546	537	50	0
Administrasjon	4 228	6 655	6 420	66	0
Barnehagar	9 969	15 808	15 442	65	-46
Grunnskuleopplæring	17 036	26 525	25 983	66	-184
Kommunehelse	3 272	5 550	5 270	62	0
Pleie og omsorg	30 665	44 610	42 791	72	-20
Sosiale teneste	2 013	3 122	3 046	66	0
Barnevern	1 826	2 692	3 018	60	413
Vatn og avlaup, avfall og renovasjon	380	1 119	1 103	34	0
Plansak, byggesak, oppmåling, kulturminner, natur og nærmiljø	1 553	3 098	3 037	51	0
Kultur	1 688	3 740	3 624	47	0
Samferdsel	502	932	912	55	0
Bustad	174	572	565	31	0
Kommunal næringsforvaltning og konsesjonskraft	312	394	380	82	0
Brann- og ulykkesvern	1 215	1 623	1 588	77	0
Tenester utanfor ordinært kommunalt ansvarsområde	19	29	29	66	0

Dei sosiale kostnadene inkluderer pensjon, premieavvik på pensjon, gruppelivsforsikring, arbeidsgjevaravgift, arbeidsgjevaravgift av premieavvik og redusert arbeidsgjevaravgift av trygderefusjon.

I 2. tertial er arbeidsgjevaravgifta auka med 0,4 mnok som følgje av auka utgifter til barnevernstiltak. Barnehage og grunnskule er korrigert for reduksjon i arbeidsgjevaravgifta etter innsparingar.

9 Økonomisk hovudoversikt - investering

Økonomisk hovudoversikt – investeringsbudsjett, endringer i tertial. Tal i 1.000

INVESTERINGSINNTEKTER		Rek 2017, Aug	Opph.bud 2017	Budsjett 2017 etter 2. tertial	Endring i 2. tertial
LN01	Sal av driftsmidler og fast eiendom	4 050	4 000	4 000	0
LN02	Andre salgsinntekter	1 306	0	38	0
LN03	Refusjoner	50	0	100	0
LN04	Kompensasjon for mva	7 292	29 613	29 967	298
LN05	Statlige overføringer	3 898	450	3 360	189
LN06	Andre overføringer	71	0	3 720	3 720
LN07	Renteinntekter og utbytte	0	0	0	0
LN08	Sum inntekter	L 16 667	34 063	41 185	4 207
INVESTERINGSUTGIFTER					
LN09	Lønnsutgifter	1 218	1 555	3 335	0
LN10	Sosiale utgifter	207	234	644	0
LN11	Kjøp av varer og tenester i kommunal egenproduksjon	48 612	196 850	266 064	28 884
LN12	Kjøp av tjenester som erstatter egenproduksjon	50	900	0	0
LN13	Overføringer	8 792	33 620	35 974	298
LN14	Renteutgifter og omkostninger	214	0	0	0
LN16	Sum utgifter	M 59 093	233 159	306 017	29 182
FINANSUTGIFTER					
LN17	Avdragsutgifter	1 529	3 100	3 100	0
LN18	Utlån	2 248	10 000	10 000	0
LN19	Kjøp av aksjer og andeler	2 621	22 300	3 122	772
LN21	Avsatt til ubundne investeringsfond	38	1 900	6 848	2 189
LN22	Avsetninger til bundne fond	0	200	200	0
LN23	Sum finanstransaksjonar	N 6 436	37 500	23 270	2 961
LN24	Finanseringsbehov	O=M+N-L	48 862	236 596	288 102
27 936					
FINANSIERING					
LN25	Bruk av lån	2 248	205 945	250 425	25 164
LN27	Mottakne avdrag på utlån	0	2 200	2 200	0
LN28	Overføringer fra driftsregnskapet	2 048	200	200	0
LN31	Bruk av bundne driftsfond	0	3 500	3 930	0
LN32	Bruk av ubundne investeringsfond	2 621	16 808	19 930	2 772
LN33	Bruk av bundne investeringsfond	0	7 942	11 417	0
LN34	Sum finansiering	R 6 917	236 596	288 102	27 936
LN35	Udekket/udisponert	41 945	0	0	0

Kommentar til investeringsrekneskapen (tal i tabell i 1.000):

Sum investeringsinntekter auka med 4,2 mnok i tertialen

LN04 Kompensasjon for mva er auka med 0,3 mnok som resultat av auke i andre prosjekt.
LN05 Statlege overføringar er auka med 0,2 mnok for Husbank-tilskot til kjøp av utleigebustad.
LN06 Andre overføringar er auka med 3,5 mnok i tilskot til gang- og sykkelveg og 0,2 mnok til aktivitetspark i Vikøyevjo.

Sum investeringsutgifter er auka med 29,1 mnok i tertialen

LN11 Kjøp er auka med 28,9 mnok i tertialen. Den største posten er auke på 27,7 mnok til hovudrenseanlegg som vart vedteken i samband med 1. tertial. Store deler av ramma vil verta forskvdyd i tid i samband med budsjett/3. tertial. P61151 – Kryss Tolo er auka med 4,4 mnok, 0,2 mnok til gangveg i Rokabrekka og P62177 Vegutbetring med 3,5 mnok. Ålvik skule er redusert med 6,6 mnok.

LN13 Auken i overføringar gjeld mva.kompensasjon, tilsvarande som LN04.

Sum finanstransaksjonar er auka med 3 mnok i tertialen

LN19 Auka eigenkapitalinnskot i KLP er på 0,8 mnok

LN21 Netto avsetning for sal av bustader er korrigert med 2 mnok mot LN32. I tillegg er 0,2 mnok i tilskot frå Husbanken foreslått sett av på Bustadfeltfond.

Sum finansiering er auka med 27,9 mnok i tertialen

LN25 bruk av lån er auka med 25,2 mnok der 27,7 mnok er auke i sjølvfinansierande lån til nytt renseanlegg. Kryss/veg Tolo er auka med 4,4 mnok og 0,2 mnok til gangveg til Rokabrekka. Ålvik skule er redusert med 6,6 mnok.

LN32 er auka med 2 mnok i justering mot LN21 og auka med 0,8 mnok til finansiering av KLP-eigenkapitalinnskot.

10 Skjema 2A

Tabellen under viser det samla finansieringsbehovet til kommune, og korleis investeringane er finansierte. Finansieringsbehovet er fordelt per prosjekt i skjema 2B. Tal i 1.000. Budsjettendringane er kommentert under «Økonomisk hovudoversikt – investering».

SKJEMA 2A (tusen kr)	Rekneskap, hittil i år	Budsjett opphavleg	Budsjett, justert 2T	Forbruk i %, hittil i år	Budsjettendring
Investert anleggsmiddel	59 094	233 159	306 017	19,3 %	29 182
Utlån og forskottering	2 248	10 000	10 000	22,5 %	0
Kjøp av aksjar og andelar	2 621	22 300	3 122	84,0 %	772
Avdrag på lån	1 529	3 100	3 100	49,3 %	0
Dekning av tidlegare års udekka underskot	0	0	0	#DIV/o!	0
Avsetningar	38	2 100	7 048	0,5 %	2 189
Årets finansieringsbehov	65 530	270 659	329 287	19,9 %	32 143
Finansiert slik:					
Bruk av lånemidlar	2 248	205 945	250 425	0,9 %	25 164
Inntekter frå sal av anleggsmiddel	4 050	4 000	4 000	101,3 %	0
Tilskot til investeringar	3 969	450	7 080	56,1 %	3 909
Kompensasjon for meirverdiavgift	7 292	29 613	29 967	24,3 %	298
Mottekne avdrag på lån og refusjonar	2 098	2 200	2 300	91,2 %	0
Andre inntekter	1 306	0	38	3436,8 %	0
13. Sum ekstern finansiering	20 963	242 209	293 810	7,1 %	29 371
Overført frå driftsrekneskapet	0	200	200	0,0 %	0
Bruk av tidlegare års udisponert	0	0		#DIV/o!	0
Bruk av avsetningar	2 621	28 250	35 277	7,4 %	2 772
Sum finansiering	23 584	270 659	329 287	7,2 %	32 143
Udekka(+)/ udisponert(-)	-41 946	0	0	0	0

11 Skjema 2B

Investeringsprosjekta er fordelt med ulik status: nye investeringsprosjekt (foreslått i tertial), aktive investeringsprosjekt, aktive VA-prosjekt, aktive skule- og barnehageprosjekt. I tillegg er det nokre postar i investering som ikkje er prosjekt. Prosjektramma er inkl. evt. meirverdiavgift.

11.1 Investeringar utan prosjekt

Prosjekt*	Prosjektnamn	Rekneskap, hittil i år	Budsjett, opphavl	Budsjett, justerl	Forbruk i %, hittil i år	Budsjettendrin
	Investeringar utan prosjekt	8 402	21 125	26 895	31,2	2 961
I17200	Eigenkapital KLP	2 571	1 800	2 572	100,0	772
I19090	Andre investeringar	106	200	3 009	3,5	0
I26500	Bustader	1 949	6 025	8 214	23,7	2 189
I28300	Husbanklån	3 776	13 100	13 100	28,8	0

11.2 Nye investeringsprosjekt

Prosjekt*	Prosjektnamn	Rekneskap, hittil i år	Budsjett, opphavl	Budsjett, justerl	Forbruk i %, hittil i år	Budsjettendrin
	Nye investeringsprosjekt	0	0	4 650	0,0	4 650
P60177	0* Aktivitetspark Vikøyevjo	0	0	275	0,0	275
P62177	0* Vegutbetring/trafikksikringstiltak trygge skuleveggar	0	0	4 375	0,0	4 375
P62178	0* Gangveg Rokabrekka trygdebustader	0	0	275	0,0	275

11.3 Aktive investeringsprosjekt

Prosjekt*	Prosjektnamn	Rekneskap, hittil i år	Budsjett, opphav	Budsjett, justert	Forbruk i %, hittil i år	Budsjett- endrin
Aktivt investeringsprosjekt		17 806	117 490	127 566	14,0	5 500
P13171	0* IT-investeringar 2017	711	1 800	1 800	39,5	0
P16152	0* Telefon- og varslingssystem	200	1 450	1 450	13,8	0
P16154	0* PC PLO	0	175	175	0,0	0
P16161	0* IKT i skule og barnehage	207	1 063	1 063	19,4	0
P17141	0* Kjøp av modulbygg	2 413	0	0	0,0	0
P18133	0* Heilelektronisk arkiv	0	1 125	945	0,0	0
P18162	0* Nytt adm.system - VISMA	512	638	838	61,1	0
P18171	0* Kvalitetssystem	32	800	895	3,6	0
P18172	0* Portalsystem	86	0	650	13,2	0
P19141	0* Hardangerbadet	0	20 000	20 000	0,0	0
P19171	0* Hardangertunnelen - frå ide til røyndom	0	500	500	0,0	0
P37162	0* Dagsenter Strandebar	0	750	750	0,0	0
P37163	0* Dagsenter Øystese	10	188	188	5,6	0
P37171	0* Bil hjelpemiddelsentral	0	0	500	0,0	0
P60096	0* Komp.midlar veg - Skjering, Bakka	0	3 125	3 125	0,0	0
P60134	0* Familie- og læringssenter	195	33 238	33 238	0,6	0
P60169	0* Øysteseheimen - tilbygg og ombygging	4 382	15 901	17 212	25,5	0
P60171	0* Asfaltering 2017	1 550	1 875	1 875	82,7	0
P60172	0* Oppgradering bygg 2017	884	1 250	1 125	78,6	0
P60173	0* Fornyng teknisk utstyr 2017	0	935	935	0,0	0
P60175	0* Digitalisering og samordning av adm. fagsystem	0	920	920	0,0	0
P60176	0* Investeringsiltak Steinsdalen	0	0	375	0,0	0
P61143	0* Veg Sandvenhagen/Sæland	3	2 500	2 500	0,1	0
P61145	0* Trafikksikringsplan	77	150	150	51,4	0
P61151	0* Kryss Tolo - Buspareklubben	30	2 000	7 500	0,4	5 500
P61152	0* Bruprosjekt - Netelandsbrua	97	3 735	3 735	2,6	0
P61153	0* Parkering Bjørketeigen	0	1 250	1 250	0,0	0
P61155	0* Rassikring - murar og fjell	361	2 500	2 500	14,5	0
P61166	0* Utskifting til LED i veglys	417	3 063	3 063	13,6	0
P61171	0* Rassikring Kjosåsvegen	414	1 250	1 250	33,2	0
P61172	0* Møteplassar Heradstveitvegen	1 017	1 000	1 000	101,7	0
P61173	0* Rekkverk kommunale bruer	283	1 250	1 250	22,7	0
P61177	0* Forsterking av vegbane i Klyvevegen og Tordalsvegen	1 379	1 250	1 250	110,4	0
P61178	0* Oppgradering utomhus ved Tolo omsorgsbustader	0	1 250	1 250	0,0	0
P62132	0* Bårehus Øystese	1 500	4 007	6 007	25,0	0
P62152	0* Rømmingsveg rådhuset	0	500	500	0,0	0
P62153	0* Oppgr. av område/bygg teknisk Sandven	499	1 000	1 000	49,9	0
P62155	0* Branntryggleik Strandebarmsheimen	81	960	960	8,4	0
P62163	0* Rassikring i Bergshagen	0	1 000	1 000	0,0	0
P62164	0* Utleigebustad - Bergtun	0	532	532	0,0	0
P62165	0* Infrastruktur ind.område Sandvenhagen	448	0	0	0,0	0
P62171	0* Utskifting glas og fasade rådhus	0	1 250	1 250	0,0	0
P62172	0* Oppgradering av brannvarslingsanlegg i kommunale bygg	0	250	0	0,0	0
P62173	0* Sikfte av tak på Bjørketeigen barnehage	0	338	338	0,0	0
P65161	0* Digitalt naudnett - compatible GPS	0	350	350	0,0	0
P65170	0* Forprosjekt KVBR	17	375	375	4,5	0

11.4 Aktive skule- og barnehageprosjekt

Prosjekt*	Prosjektnamn	Rekneskap, hittil i år	Budsjett, opphav	Budsjett, justert	Forbruk i %, hittil i år	Budsjett- endrin
Aktivt skule- og barnehageprosjekt		21 628	52 146	43 191	50,1	-8 955
P90131	0* Ålvik skule	5 592	14 282	6 032	92,7	-8 250
P91140	0* Barnehage - Felles	457	4 364	4 364	10,5	0
P91141	0* Barnehage - Strandebar	4 512	12 500	11 795	38,3	-705
P91142	0* Barnehage - Tørvikbygd	1 375	2 250	2 250	61,1	0
P91143	0* Barnehage - Norheimsund	9 692	18 750	18 750	51,7	0

11.5 Aktive VA-prosjekt

Prosjekt*	Prosjektnamn	Rekneskap, hittil i år	Budsjett, opphav	Budsjett, justert	Forbruk i %, hittil i år	Budsjett- endrin
Aktivt VA-prosjekt		17 498	79 697	126 491	13,8	27 694
P60153	0* Ny vassledning, Fosse	0	2 200	2 200	0,0	0
P60158	0* VA Høgdebasseng Ålvik	110	800	800	13,8	0
P60159	0* VA-leidning Kvammapakken (Øystese sentr. - Stronde)	64	800	7 000	0,9	0
P60170	0* VA Tangerås kryss ved bhg	1	0	3 064	0,0	564
P60174	0* Fornying teknisk utstyr VAR 2017	0	1 335	1 335	0,0	0
P61073	0* Ny pumpestasjon P5, Tolo	0	100	100	0,0	0
P61082	0* VA-anlegg mot Eikedalen	20	100	100	20,4	0
P61091	0* Felles slamavskiljar Vikøy	0	200	200	0,0	0
P61111	0* Oppgradering hovudrenseanlegg avløp	3 987	50 000	77 700	5,1	27 700
P61113	0* Oppgr. av eksisterande vassverk i Kvam	15	750	750	2,1	0
P61115	0* Sanering VA Skutlalia	0	200	200	0,0	0
P61116	0* Sanering Norheim	3 682	0	4 630	79,5	-570
P61118	0* Reserveforsyning vatn	3	100	100	2,5	0
P61119	0* VA-leidning Kvammapakken (Nes - Skipadalen)	1	0	0	0,0	0
P61120	0* VA-leidning Kvammapakken (Skipadalen - Evighetssvingen)	606	1 000	12 500	4,8	0
P61154	0* Sanering Norheimsund (Haldeplassen - Straumen)	0	350	350	0,0	0
P61159	0* VA-pumpestasjon ved Fartøyvernseret	0	1 500	1 500	0,0	0
P61161	0* Kloakksanering Ålvik	0	500	500	0,0	0
P61162	0* Høgdebassen Vetletveit	14	0	0	0,0	0
P61164	0* VA-sanering Øystese sentrum/vest	3 380	4 587	4 587	73,7	0
P61165	0* Opning av dam på Solhaug	9	250	250	3,5	0
P61168	0* Sigevatn Tolomarka	0	3 625	3 625	0,0	0
P61170	0* VA-leidning Kvammapakken (Evighetssvingen - Tolo)	5 606	10 000	0	0,0	0
P61174	0* Utskifting av PLS ved vassverk	0	250	250	0,0	0
P61175	0* Utskifting av PLS ved vassverk	0	500	500	0,0	0
P61176	0* Oppgradering av pumpestasjon Kvednaskogen	1	550	550	0,1	0
P61179	0* Sanering VA røyr langs Fitjadalen	0	0	3 700	0,0	0

12 Statuskommentar til budsjettvedtak, HST-108/16

Nummer	Tekst	Status
1.	Økonomiske rammer	
a.	Budsjettet for 2017 er definert gjennom obligatoriske hovudoversikter for drift og investering. Rådmannen får fullmakt til å fordela driftsramma på tenesteområda i budsjettskjema 1B. Investeringsbudsjettet vert fordelt per investeringsprosjekt i tråd med budsjettskjema 2B.	Sjå framlegg til endringar i tertialrapport.
b.	Avgiftsbudsjett og kommunale gebyr vert vedteke i eiga sak, i samsvar med føresetnader i driftsbudsjettet.	Vedtak lagt til grunn for utfakturering i 2017
c.	Rådmannen får fullmakt til å fordela lønspott og fellesutgifter på tenesteområda.	Lokale lønsforhandlingar stå att, men sentralt oppgjer er fordelt og pensjonsutgifter er fordelt
d.	Rådmannen får fullmakt til å justera budsjettet som følgje av tekniske endringar som t.d. endringar i KOSTRA-oppsett eller kommunale rekneskapsstandardar.	Ingen større KOSTRA-endringar.
e.	Rådmannen får fullmakt til å inngå avtalar om kjøp av 5 bustader på inntil 4 mill.kr. per stykk per år. Eventuelle kjøp vert finansiert med lån.	1 hus kjøpt til 1,9 mnok.
f.	Rådmannen får fullmakt til å bruka opp til 2 mill.kr per krisehending som strakstiltak i eventuelle krisesituasjonar.	Har ikkje vore aktuelt.
g.	Netto inntekter frå heimfalls- og konsesjonskraft utover opprinneleg budsjett for 2017, skal setjast av i eit kraftfond (disposisjonsfond).	I 2. tertial er det foreslått å setja av 5,3 mnok til kraftfond.

2.	Finans- og gjeldsfullmakter	
a.	Rådmannen får fullmakt til å oppretthalda trekkrett i kontosystemet til Kvam herad, i tråd med reglement for finans- og gjeldsforvaltning (HST-088/16), vedteke 27.09.2016. Trekkretten for 2017 skal vera på inntil 40 mill.kr.	Trekkrett på 40 mnok er oppretthalden.
b.	Rådmannen får fullmakt til å inngå avtalar om opptak av nye obligasjonslån, sertifikatlån eller andre lån til finansiering av investeringsprosjekt etter kvart som dei vert vedtekne, samt å avtala nærare lånetidspunkt og lånevilkår, og underteikne lånekontraktar. Lånebehovet for 2017 er på 205,5 mill.kr med fråtrekk av ubrukte lånemidlar pr. 1.1.2017.	Det er teke opp eit lån på 110 mnok så langt. Lånebehovet er auka til ca 250 mnok, men det er forventa ei tidsforskyving i ein del av prosjekta i samband med budsjettarbeidet for 2018, og ytterlegare låneopptak avventar resultata av dette arbeidet.
c.	Rådmannen får fullmakt til å inngå avtale med Husbanken om inntil 10,0 mill. kr. i lån til vidare utlån (Startlån).	Det stod att 17,3 mnok i ubrukte lånemidlar frå tidlegare år per. 31.12.16, og rådmannen kjem difor ikkje til å gjera nytt opptak i 2017.
d.	Rådmannen får fullmakt til å inngå avtalar om refinansiering av eksisterande lån, til å inngå avtale om lånetidspunkt og lånevilkår, samt underteikne lånekontraktar.	Det er refinansiert eit lån på 164 mnok så langt.
e.	Det skal betalast 34,1 mill.kr i avdrag i 2017 på ordinære lån og 3,1 mill.kr i Husbanklån. Rådmannen står fritt til å betala budsjetterte avdrag på dei lån han finn føremålstenleg, uavhengig av opprinneleg vedtak.	Det er berre betalt 0,7 mnok i avdrag så langt. Det meste vert betalt i samband med refinansiering i haust.
3.	Skatt på eige og inntekt	
	Skatt på eige og inntekt vil verta utlikna med maksimalsatsane som Stortinget fastset. Avsetnad til skattemargin skal vera på 10%.	Lagt til grunn i skatterekneskapen

4.	Eigedomsskatt	
	<p>a. Med heimel for utskriving i medhald av Eigedomsskattelova § 2 og 3, skal eigedomsskatten i 2017 gjelda heile heradet.</p> <p>b. Eigedomsskattesatsen i 2017 vert 7,0 promille i samsvar med eigedomsskattelova § 11, fyrste ledd.</p> <p>c. Differensiering: I medhald av eigedomsskattelova § 12 bokstav a, vert skattesatsen (skattøyre) for bustader og fritidshus sett til 4 promille.</p> <p>d. Botnfrådrag: Det vert ikkje gjeve botnfrådrag på bustaddelen i eigedomar/fritidseigedomar.</p> <p>e. Fritak for eigedomar etter eigedomsskattelova § 7 vert gjeve for eigedomar som fell inn under § 7 a (Eigedom åt stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten) og § 7 b (bygning som har historisk verde).</p> <p>f. Takstvedtekter for eigedomsskatt i Kvam herad vedteke i heradstyre 18.12.2012 skal gjelda for eigedomsskatteåret 2017, jf. Eigedomsskattelova §10.</p>	Punkt a-g er lagt til grunn for utfakturering av eigedomsskatt

5.	Sal av heimfalls- og konsesjonskraft	
a.	Rådmann får fullmakt til å selja heimfallskraft (106,7 GWh/år) og konsesjonskraft (60,9 GWh/år) i spotmarknaden. Rådmannen har fullmakt til å inngå faste kontraktar i økonomiplanperioden, i tråd med HST-010/16 – Strategi for sal av kraft	Det er inngått to fastprisavtalar på konsesjonskrafta, medan heimfallskrafta er seld i spotmarknaden.
6.	Møtegodtgjersla og andre politiske godtgjersler	
a.	Møtegodtgjersla for 2017 er kr 1.000 i tråd med HST-070/15, «Arbeidsvilkår for folkevalde i Kvam herad 2015-2019»	Lagt til grunn for utbetalingar i 2017
b.	Godtgjersle til ordførar, varaordførar og leiar for næring, plan og bygg, vert fastsett i tråd med «Arbeidsvilkår for folkevalde i Kvam herad 2015-2019»	Lagt til grunn for utbetalingar i 2017

7.	Busetjing av flyktningar	
a.	Kvam herad skal ta i mot 20 flyktningar i 2017. Talet er inklusiv familiegjenforening.	Det er så langt busett 17 flyktningar i år. Ut frå talet på flyktningar som har kome til landet per dags dato, kan ikkje kommunen forventa å busetja fleire i år. Integreringstilskotet er likevel auka frå 17,5 mnok til 19,1.
Politiske tilleggspunkt		
1.	<p>Kvam heradsstyre gjev rådmannen i oppgåve å etablera prosjektet «Hardangertunnelen – frå ide til røyndom». Målet til prosjektet er i fyrste omgang å løfta fram Hardangertunnelen som prosjekt, og få på plass godkjent reguleringsplan med nødvendig kvalitetssikring. Rådmannen får fullmakt til å nytta seg av nødvendig ekstern fagkompetanse. Rådmannen får i oppgåve å gjera følgjande:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Samla all relevant informasjon om prosjektet i ein presentasjon som kan nyttast i arbeidet fram mot realisering av tunnelen. · Få prosjektet inn i overordna planar. · Iverksetja regulering og få igangsett og gjennomført kvalitetssikring. · Organisera dette arbeidet opp mot Samnanger, vegeigar og Statens Vegvesen. · Søkja delfinansiering frå vegeigar til planarbeidet. · Finansieringsramme : Inntil 2,5 mill frå næringsfondet i økonomiplanperioden. <p>Oppretta interesseselskap/ pådrivarverksemd eller jobba vidare i kommunal regi. Om rådmannen kjem fram til at eit selskap er rette grepet må følgjande på plass:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Invitera Hardangerkommunane, Samnanger, Bergen , samt næringslivet i desse områda til å delta aktivt, også økonomisk , for å realisera og driva fram prosjektet. <p>Tidsramme for etablering : 2017 /2018. Kvam herad løyver inntil kr. 500.000 kroner frå fondet «Investeringsfond Kvam Kraftverk» (fondskonto 25300002) til arbeidet eller start av dette selskapet.</p>	<p>Prosjekt P19171 er oppretta.</p> <p>Hordaland fylkeskommune har utfordra Statens vegvesen til å gå i gang med planprogram for tunell i Tokagjelet/under Kvamskogen. Kvam herad er planmynde og skal vedta kommunedelplanen. Kvam herad , Hordaland fylkeskommune og Statens vegvesen og Samnanger kommune skal utgjera styringsgruppa for arbeidet.</p> <p>Arbeidsgruppa har hatt sin fyrste møte og skal arbeida fram sak for HST.</p>

<p>2.</p>	<p>Sal av kommunale eigedomar. LN03 Sal av driftsmidler og fast eigedom blir for 2017 auka til kr 4 000 (000) For å få til dette skal ein i tråd med tidlegare vedtak (HST sak 106/09) no gjennomføra sal av</p> <ul style="list-style-type: none"> · Soltorp · Steinsdalen skule <p>Begge eigedomane skal lysast ut for sal seinast 3.kvartal 2017. Då Soltorp har ei svært sentral plassering, skal eigedomen lysast ut men då med ein klausul om gjenkjøpsrett etter 5 år dersom eigedomen ikkje vert utvikla i tråd med intensjonen i reguleringsplanen. Klausulen trer i kraft frå den dagen kjøpekontrakten vert signert. Klausulen skal vidare regulera avtalte vilkår om betaling ved eit eventuelt tilbakekjøp.</p>	<p>Steinsdalen skule er seld for 0,7 mnok og Soltorp for 2,8 mnok.</p>
<p>3.</p>	<p>Opparbeiding av infrastruktur i det kommunale industriarealet i Sandvenhagen Det skal opprettast eit prosjekt for ferdigstilling av veg og kommunaltekniske VA anlegg mellom eigedomane selde til Rykkje Transport og Statnett. Rådmannen kjem tilbake ifm fyrste terialrapport 2017 med eit kostnadsoverslag og forslag til finansiering</p>	<p>BIR AS har meldt si interesse for etablering av ny gjenvinningsstasjon i Sandvenhagen næringsområde. Kjosås Maskin AS har laga eit forslag for vidare utviklinga av området som BIR AS har til vurdering.</p> <p>P62165 er førebels ikkje endra.</p>
<p>4.</p>	<p>Heradsstyret legg merke til at kostnaden med deltaking i Hardangerrådet aukar meir enn på andre felt, samtidig er det store endringar på gang i kommunestrukturen rundt oss. Heradsstyret bed derfor Rådmannen leggja fram ei sak med vurdering om Kvam si framtidige vidare deltaking i regionalt samarbeid.</p>	<p>Rådmannen planla sak for HST okt 2017. Sidan 1. tertial har Kvam herad fått avslag på søknad om skjønsmidlar til samarbeidsprosjekt med Samnanger, Osterøy og Vaksdal. Kommunane er likevel interessert i å oppretta ei form for samarbeid.</p> <p>Vidare er rådmannen kjent med at Voss kommune og Hardangerrådet er i dialog om eventuell innmelding.</p> <p>Rådmannen ynskjer å avventa desse to prosessane før saka vert</p>

		<p>lagt fram for HST.</p> <p>Rådmannsforum er einige om å frysa tilskot til Hardangerrådet på 2017 nivå i budsjettframlegga.</p>
5.	<p>Kvam heradsstyre har i vedtak av 16.6.2015 tinga ein revisjon av Kvammapakken og er kjent med at det vert arbeidd med ei sak som kjem på nyåret. Den ser heradsstyret fram til. Men heradsstyret ynskjer alt no å gje melding om at det ikkje er aktuelt å gjennomføra prosjekt som føreset nye interne bommar i Kvam, og ber om at arbeidet med løysingar utan slike vert prioritert i ein eventuelt revidert kvammapakke. Heradsstyret er og godt kjent med behovet for rassikring av Tokagjelet. Kvam heradsstyre ber om at vegeigar Hordaland fylkeskommune utarbeider nødvendige planar, finansieringsopplegg . Dette må skje etter prioritert rekkefølge for rassikringsprosjekt i Hordaland. Prosjektet skal ikkje bompengefinansierast.</p>	<p>Løypemelding vart lagt fram for HST i juni 2017. Arbeid med kommunedelplan er starta opp hausten 2017.</p>
6.	<p>Kvam heradsstyre løyver eit tilskot med inntil kr.15.000,- inkl. reingjeringsmidlar til drift av toalettanlegget på Mundheim. Drifta må samordnast med Skyss og reiselivsnæringa, desse må også bidra med midlar som eit tilskot. Kvam sin del vert finansiert av ramme 413.</p>	<p>Innarbeidd i ramme.</p>
7.	<p>Rådmannen har hausten 2016 starta planlegging for opprusting av Strandebarmsheimen jf. vedtak i HST 07.03.2016. Kvam heradsstyre ber om at sak vert lagt fram for politisk handsaming innan 1.juli 2017.</p>	<p>I arbeidet med kommuneplanen sin arealdel det sett på ulike alternative for lokalisering, utviding ved noverande heim, og ny plassering i Strandebarm.</p> <p>Ny overordna strategi for vidare utbygging i helse- og omsorgstenesta og forslag til renovering av Strandebarmheimen vert lagt fram i sak til HST 10.10.17</p>
8.	<p>Kvam heradsstyre ber rådmannen innan 1. oktober 2017 leggja fram sak om innføring av mat i barnehagane frå hausten 2018.</p>	<p>Sak vert lagt fram i HST 10.10.</p>

9.	Rådmannen skal i budsjettåret 2017 kartleggja køyremønster og bruk av kommunale bilar for å vurdere kvar i den kommunale tenesteproduksjonen ein kan byte ut fossilbilar med elektriske bilar, og dessutan vurdere trongen for ladepunkt.	Karleggingsarbeidet har ikkje starta opp endå, men vil verta gjort i samband med grunnlag til ny leasingavtale til hausten.
10.	I samband med samanhengande gang og sykkelveg mellom Norheimsund , Øystese, Vikøy og Steinsdalen vil heradet gje støtte, inntil kr 75.000 frå næringsfondet til private som kan presentera eit realiserbart prosjekt for å få på plass ei ordning med sykkelutleige til turistar som vitjar kommunen.	Det er inngått ein samarbeidsavtale med Hardanger Åtgaum om utleigeordning, og prosjektet har motteke kr 75.000 i tilskot frå fylket.
11.	Der det praktisk let seg gjennomføra skal det leggjast til rette for at det kan innførast kjeldesortering i dei kommunale tenestene. I skule og barnehage bør det bli forsøkt løyst som ein del av det pedagogiske opplegget.	Det er noko kjeldesortering i dag, og det er teke høgde for utvida ordning nytt konkurranse-grunnlag for renovasjonstenester.

13 Vedlegg

- Finansrapport
- Gjeldsrapport